

Bernard Cornwell

SMRT KRÁLŮ

Král Alfred umírá, ale úsilí o sjednocení Anglie pokračuje

SMRT KRÁLŮ

Bernard Cornwell

SMRT KRÁLŮ

Království Alfreda Velikého

Přeložil Jiří Beneš

Vydalo nakladatelství BB /art s.r.o. v roce 2013

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2011 by Bernard Cornwell

Mapa © 2011 by John Gilkes

All rights reserved.

Z anglického originálu *Death of Kings*

(Published by HarperCollins *Publishers*, London, 2011)

přeložil © 2012 Jiří Beneš

Redakce textu: Růžena Steklačová

Jazyková korektura: Ludmila Böhmová

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7461-508-5

Smrt králů věnuji Anne LeClairové,
spisovatelce a přítelkyni,
která mi poskytla první větu

OBSAH

Mapka
9

Rodokmen
11

MÍSTNÍ NÁZVY
13

ČÁST PRVNÍ
Věstkyně
17

ČÁST DRUHÁ
Smrt krále
149

ČÁST TŘETÍ
Andělé
221

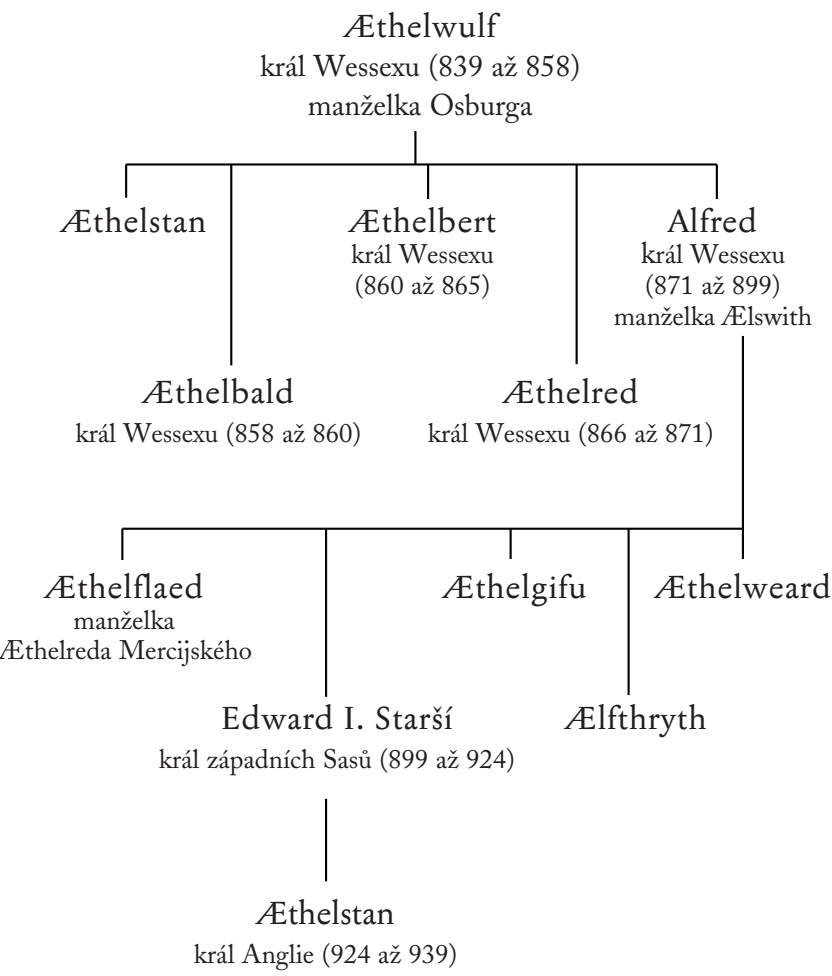
ČÁST ČTVRTÁ
Smrt v zimě
277

HISTORICKÁ POZNÁMKA
345

0 20 40 60 80 mile

Rodokmen wessexské královské rodiny

MÍSTNÍ NÁZVY

Způsob psaní jmen v anglosaské Anglii byl kolísavý, proměnlivý a nejistý, bez důsledností a zásad, i pokud šlo o názvy samy. Londýn byl tedy uváděn a zaznamenáván jako Lundonia, Lundenberg, Lundenne, Lundenne, Lundewic, Lundenceaster či Lundres. Uvědomuji si, že někteří čtenáři by nepochybně dali přednost jiným názvům, než jaké uvádím v následujícím přehledu i v celé své knize, ale já jsem obvykle využil pravopisných znění, která jsem našel v *Oxford Dictionary of English Place-Names* (*Oxfordském slovníku místopisných názvů*) pro léta nejbližší období 871–899 n. l. nebo do něho spadající. Ani toto řešení však není zcela spolehlivé. V roce 956 se např. Hayling Island psal dvěma různými způsoby – Heilincigae a Hæglingaiggæ. A ani já jsem nebyl vždy důsledný, takže jsem dal přednost moderní Anglii (England) před názvem Englalond a místo Nordhymbrolond užívám názvu Northumbrie, abych nevyvolal dojem, že hranice či meze starodávného království se shodují s hranicemi dnešního hrabství. Takže i tento seznam, stejně jako způsob psaní názvů samých, je kolísavý a nedůsledný.

Baddan Byrig	Badbury Rings, hrabství Dorset
Beamfleet	Benfleet, Essex
Bebbanburg	Bamburgh Castle, Northumbrie
Bedanford	Bedford, hrabství Bedfordshire
Blaneford	Blandford Forum, hrabství Dorset
Buccinghamam	Buckingham, hrabství Buckinghamshire
Buchestaness	Buxton, hrabství Derbyshire
Ceaster	Chester, hrabství Cheshire
Cent	hrabství Kent

Cippanhamm	Chippenham, hrabství Wiltshire
Cirrenceastre	Cirencester, hrabství Gloucestershire
Contwaraburg	Canterbury, hrabství Kent
Cracgelad	Cricklade, hrabství Wiltshire
Cumbraland	hrabství Cumberland
Cyninges Tun	Kingston nad Temží, Velký Londýn
Cytringan	Kettering, Northamptonshire
Dumnoc	Dunwich, hrabství Suffolk
Dunholm	Durham, hrabství Durham
Eanulfsbirig	St Neot, hrabství Cambridgeshire
Eleg	Ely, hrabství Cambridgeshire
Eoferwic	York (Dány nazývaný Jorvik), hrabství Yorkshire
Exanceaster	Exeter, hrabství Devon
Faganforda	Fairford, hrabství Gloucestershire
Fearnhamme	Farnham, hrabství Surrey
Fifhidan	Fyfield, hrabství Wiltshire
Fughelness	ostrov Foulness, hrabství Essex
Gegnesburh	Gainsborough, hrabství Lincolnshire
Gleawecestre	Gloucester, Gloucestershire
Grantaceaster	Cambridge, hrabství Cambridgeshire
Hothlege	úžina Hadleigh Ray, hrabství Essex
Hrofeceastre	Rochester, hrabství Kent
Humbre	řeka Humber
Huntandon	Huntingdon, hrabství Cambridgeshire
Liccelfeld	Lichfield, hrabství Staffordshire
Lindisfarena	Lindisfarne (Svatý ostrov), Northumbrie
Lundene	Londýn
Medwæg	řeka Medway, hrabství Kent
Natangrafum	Notgrove, hrabství Gloucestershire
Oxnaforda	Oxford, hrabství Oxfordshire
Ratumacos	Rouen, Normandie, Francie
Rochecestre	Wroxeter, hrabství Shropshire
Sæfern	řeka Severn

Sarisberie	Salisbury, hrabství Wiltshire
Sceaftesburi	Shaftesbury, hrabství Dorset
Sceobyrig	Shoebury, hrabství Essex
Scrobbesburh	Shrewsbury, hrabství Shropshire
Snotengaham	Nottingham, hrabství Nottinghamshire
Sumorsæte	Somerset
Temes	řeka Temže
Thornsæta	hrabství Dorset
Tofeceaster	Towcester, hrabství Northamptonshire
Trente	řeka Trent
Turcandene	Turkdean, hrabství Gloucestershire
Tweoxnam	Christchurch, hrabství Dorset
Westune	Whitchurch, hrabství Shropshire
Wiltunscir	hrabství Wiltshire
Wimburnan	Wimborne, hrabství Dorset
Witanceaster	Winchester, hrabství Hampshire
Wygraceaster	Worcester, hrabství Worcestershire

ČÁST PRVNÍ

Věstkyně

Kapitola první

„Každý den je všední, až jednou všedním přestane být,“ prohlásil otec Willibald a spokojeně se usmál, jako by si byl jistý, že vyslovil myšlenku, kterou musím ocenit. Když jsem mlčel, zatvářil se zklamaně. „Každý den...,“ začal znovu.

„Ano, slyšel jsem tu hloupost,“ zabručel jsem.

„Až všedním přestane být,“ dokončil chabě. Měl jsem Willibalda rád, dokonce tak, že mi nevadil jeho kněžský stav. Byl jedním z mých učitelů v dětství a dnes jsem ho počítal ke svým přátelům. Byl laskavý a upřímný, a kdyby mírnost a pokora plodily zlato, stal by se Willibald nejbohatším člověkem na zemi.

A měl pravdu. Každý den je všední, až jednou všedním přestane být. A to studené nedělní ráno se zdálo stejně všední jako každé jiné, i když jen do chvíle, kdy se objevili hlupáci, kteří mě chtěli zabít. Bylo chladno. Skoro celý týden pršelo, ale v to ráno kaluže zamrzly a tráva zbělela jinovatkou. Otec Willibald přijel nedlouho po východu slunce a zastihl mě na pastvině. „Včera večer jsme tvé sídlo nemohli najít, tak jsme se uchýlili do kláštera svatého Rumwolda,“ řekl na vysvětlenou, proč se objevil tak brzy ráno, a mávl neurčitě rukou kamsi k jihu. „Byla tam hrozná zima,“ dodal a zachvěl se.

„Co bys taky chtěl od mnichů,“ řekl jsem. „Jsou to mizerní bastardi.“ Měl jsem dovézt do kláštera svatého Rumwolda vůz dřeva na topení, ale byla to jedna z mých povinností, které jsem odbýval mávnutím ruky.

„Kdo to byl ten Rumwold?“ zeptal jsem se. Věděl jsem, kdo to byl, ale chtěl jsem Willibalda trochu potrápit.

„Velice zbožný malý chlapec,“ odpověděl mi.

„Chlapec?“

„Vlastně ještě nemluvně,“ řekl s povzdechem, když poznal, kam rozhovor směřuje. „Zemřel, když mu byly pouhé tři dny.“

„Takže z třídeního nemluvněte se stal svatý?“

Willibald nervózně zamával rukama. „Zázraky se dějí, pane, věř tomu. Říká se, že když malý Rumwold sál z matčina prsu, vždy přitom zpíval chvály našemu Pánu.“

„To já mám taky chuť dělat, kdykoliv se mi dostane do ruky ženský prs, a stane se snad proto ze mě svatý?“

Willibald povzdechl a raději změnil téma. „Přivezl jsem ti zprávu od æthelinga.“ Mínil tím Edwarda, nejstaršího syna krále Alfreda.

„Tak mi ji pověz.“

„Je teď králem Centu,“ řekl Willibald se šťastným úsměvem.

„A to tě poslal tak daleko, abys mi to oznámil?“

„Ne, ne. Jenom jsem myslel, že ses to možná ještě nedoslechl.“

„Samozřejmě že doslechl,“ odpověděl jsem. Wessexský král Alfred udělal svého nejstaršího syna králem Centu, takže si Edward mohl přivykat na povinnosti spojené s vládnutím, aniž by napáchal příliš škod, protože Cent byl v podstatě součástí Wessexu. „A stačil už Edward dovést Cent ke zkáze?“ zeptal jsem se.

„V žádném případě,“ ozval se Willibald popuzeně. „I když...“ Chtěl něco dodat, ale zarazil se.

„I když co?“

„Ale nic,“ mávl rukou a začal předstírat, že ho zajímají moje ovce. „Kolik máš těch černých?“ zeptal se.

„Jestli chceš, můžu tě vzít za nohy a třepat s tebou tak dlouho, dokud to z tebe nevypadne.“

„Je to jen taková, hm...“ Opět zaváhal, ale pak usoudil, že udělá líp, když to řekne, abych se to z něj opravdu nepokusil vytřepat. „Taková maličkost. Edward se chtěl oženit s jednou dívkou z Centu a jeho otec s tím nesouhlasil. Ale to opravdu není důležité.“

Zasmál jsem se. Takže mladý Edward není zase tak dokonalý dědic, jak se zdálo, pomyslel jsem si. „Začíná vystrkovat růžky, co?“

„Ne, ne! Šlo jen o takový mladický vrtoch. Ostatně teď už je to minulost a otec mu odpustil.“

Na víc jsem se neptal, i když jsem měl téhle maličkosti věnovat větší pozornost. „A s jakou zprávou tě tedy Edward za mnou poslal?“ zeptal jsem se. Stáli jsme na pastvisku mého statku v Buccinghammu ve východní Mercii. Byl to ve skutečnosti Æthelflaedin majetek, ale ona mi poskytla právo na něm hospodařit a statek byl dost velký na to, abych na něm uživil třicet ozbrojených mužů, z nichž většina byla to ráno na bohoslužbě. „A proč nejsi v kostele?“ zeptal jsem se Willibalda dřív, než stačil odpovědět na mou první otázku. „Dnes máte přece svátek, ne?“

„Ano, den svatého Alnotha,“ řekl, jako by to byla nějaká zvláštní událost. „Ale chtěl jsem tě najít,“ dodal. Poznal jsem, že se mu hlas zachvěl vzrušením. „Mám pro tebe zprávu od krále Edwarda. Každý den je všední...“

„Až jednou všedním přestane být,“ dokončil jsem za něj.

„Ano, pane,“ přikývl chabě a v rozpacích sraštil čelo. „Ale co tady teď děláš?“

„Dívám se na ovce,“ odpověděl jsem a byla to pravda. Díval jsem se na dvě stě nebo snad ještě víc ovcí, které se zase dívaly na mě a žalostně bečely.

Také Willibald se otočil a znovu na mě pohlédl. „Pěkné stádečko,“ poznamenal, jako by se v chovu ovcí vyznal.

„Skopové a vlna, nic jiného,“ řekl jsem. „Dívám se, které zabít a které nechat.“ Byla doba porážek, doba, kdy je třeba rozhodnout, která zvířata se vyplatí přes zimu živit a která ne. Pár ovcí jsem chtěl nechat na jaro na chov, ale většinu jsem měl v úmyslu zabít, protože pro celé stádo jsem neměl dost krmiva. „Podívej se na jejich hřbety,“ řekl jsem Willibaldovi. „Jinovatka se rozpouští rychleji na vlně těch nejzdravějších.“ Zvedl jsem mu klobouk a prohrábl mu šedivějící vlasy. „Máš štěstí, že na nich nemáš námrazu, jinak bych ti už musel podržnout hrdlo.“ Kývl jsem na ovčáka. „Tamtu chytni!“ ukázal jsem na bahnici se zlomeným rohem.

„Ano, pane,“ odpověděl poslušně menší muž s vousem, který mu

zakrýval polovinu tváře poznamenané sluncem, větry a dešti. Křikl na své dva psy, aby zůstali, kde jsou, pak vstoupil do stáda, zahnutou pastýřskou holí vyvlekl bahnici na kraj a zahnal ji do menšího stáda na vzdáleném konci pastviska. Jeden ze psů se zjizveným hřbetem chňapl po jejích nohou, až ho musel ovčák znovu okřiknout. Nepotřeboval mou pomoc při třídění kusů, protože to dělal odjakživa, ale od pána, který poroučí zvířata porážet, se čeká, že jim věnuje aspoň trochu úcty a stráví s nimi nějaký čas.

„Soudný den,“ řekl Willibald a přetáhl si klobouk přes uši.

„Kolik jich je?“ zeptal jsem se ovčáka.

„*Jiggit a mumph*, pane.“

„Bude to stačit?“

„Bude, pane.“

„Takže zbytek poráž,“ řekl jsem.

„Co je to *jiggit a mumph*?“ zeptal se Willibald, stále celý rozechvělý chladem.

„Dvacet pět,“ odpověděl jsem. „Takhle počítají pastevci, *yain, tain, tether, methar, mumph*. Nevím proč. Svět je plný záhad. Někteří lidé dokonce věří, že z nemluvněte tři dny starého se může stát svatý.“

„Bůh není ten, z koho by sis mohl tropit posměch,“ napomenul mě otec Willibald přísným tónem.

„Podle mě je,“ řekl jsem. „Tak co tedy mladý Edward chce?“

„Ach, to je velmi vzrušující!“ rozářil se Willibald, ale já jsem zvedl ruku a zarazil ho.

Oba ovčákovi psi začali vrčeti, přitiskli se k zemi a napjatě hleděli k lesu. K dešti se teď přidal i sníh. Zadíval jsem se k lesu, ale nic zne-pokojivého jsem mezi černými zimními kmeny a keři cesmíny neviděl. „Vlci?“ zeptal jsem se ovčáka.

„Ty jsem tu neviděl od doby, co spadnul starej most, pane,“ odpověděl.

Psi měli na krku zježené chlupy. Ovčák je uklidnil mlasknutím jazykem, pak krátce ostře hvízdal a jeden ze psů vyrazil k lesu. Ten druhý zakňučel a čekal na povel, ale ovčák jen cosi tiše zamumlal a pes znovu ztichl.

První pes zahnul do lesa. Byla to fena a věděla, co má dělat. Přeskočila strouhu pokrytou tenkým ledem, zmizela mezi keři, pak štěkla,

objevila se a znovu přeskočila strouhu. Na okamžik se zastavila a dívala se do lesa, ale pak postřehla šíp, který vylétl z temnoty mezi stromy, a dala se znovu do běhu. Ovčák opět ostře hvízdal a fena vyrazila zpátky k nám. Šíp se mihl kolem ní, ale nezasáhl ji.

„Nějací psanci,“ zamumlal jsem.

„Nebo pytláci,“ dodal ovčák. „Jdou po srncích.“

„Po mých srncích,“ řekl jsem a dál jsem se díval k lesu. Ale proč by pytláci stříleli šípy po ovčáckém psu? V takové situaci by pytlák udělal líp, kdyby vzal nohy na ramena a snažil se zmizet. Takže nějací hloupí pytláci?

Děšť s těžkými vločkami sněhu hnáný studeným větrem od východu houstl. Měl jsem silný kožešinový plášť, vysoké boty a čepici z liščí kožešiny, takže mi nebylo zima, ale Willibald se v černé kněžské kutně chvěl, i když měl čepici a vlněnou pláštěnku. „Musím tě vzít dovnitř,“ řekl jsem. „V tvém věku by ses neměl v zimě potloukat venku.“

„Nečekal jsem, že bude taková slot,“ zamumlal zimomřivě.

„Během dne už bude jenom chumelit,“ poznamenal ovčák.

„Máš tady někde nějakou chatrč?“ zeptal jsem se ho.

„Tam za tím,“ ukázal k severu na hustý nízký les, kterým procházela cesta.

„A dá se v ní rozdělat oheň?“

„Dá, pane.“

„Tak nás tam zaveď,“ řekl jsem. Chtěl jsem posadit Willibalda k ohni, aby se ohřál, pak mu přinést pořádný plášť, přivést mu mírného koně a vzít ho do své síně.

Vydali jsme se tedy na sever, ale psi začali znovu vrčet. Otočil jsem se a náhle jsem uviděl na kraji lesa postavy. Stálo tam několik mužů a dívali se směrem k nám. „Znáš je?“ zeptal jsem se ovčáka.

„Ti nejsou odsud, pane,“ řekl. „A je jich *eddera-a-dix*, to je zlý,“ dodal a pokřížoval se. I já jsem jich napočítal třináct.

„Co to...,“ začal otec Willibald, ale já jsem ho umlčel.

Oba ovčákovi psi vrčeli. „Psanci,“ zamumlal jsem.

„Svatého Alnotha taky zabili psanci,“ ozval se Willibald, jako by mě chtěl varovat.

„Takže všichni psanci jsou zlí,“ řekl jsem. „Jenže tihle jsou navíc hloupí.“

„Proč hloupí?“

„Protože se chystají jít po nás. Nevědí, že je pochyťám a rozvěším po stromech.“

„Pokud nás dřív nezabijí,“ řekl Willibald.

„Běž,“ postrčil jsem ho směrem k nízkému lesu na severu a s rukou na jílcí meče jsem ho následoval. Neměl jsem Hadí dech, svůj těžký válečný meč. Na svých pozemcích jsem nosil menší a lehčí zbraň po jednom Dánovi, kterého jsem zabil počátkem toho roku v Beamfleotu. Byl to dobrý meč, ale v tuhle chvíli jsem si přál, aby se mi u pasu houpal Hadí dech. Znovu jsem se ohlédl. Těch třináct přskočilo strouhu a šli za námi. Dva z nich měli luky a zbývající zřejmě sekery a nože nebo kopí. Willibald ztěžka supěl a nestačil nám. „Co je to za lidi?“ vyhrkl znepokojeně.

„Co já vím? Možná tuláci. Nebo banda lupičů. Utíkej!“ postrčil jsem ho do lesa, tasil jsem meč a obrátil se proti našim pronásledovatelům. Jeden z nich vytáhl z plátěného vaku u pasu šíp a to mě přimělo vrhnout se za Willibaldem do lesa. Šíp se mihl kolem mě a skončil v podrostu. Neměl jsem drátěnou košili, jenom silný kožešinový plášť, který by mě neochránil ani před loveckým šípem. „Utíkej, pořád utíkej!“ křikl jsem na Willibalda a belhal jsem se po cestě za ním. V bitvě u Ethandunu jsem utržil ránu do pravého stehna, a i když jsem mohl chodit, dokonce i pomalu klusat, bylo mi jasné, že mužům, kteří už byli na dostřel lukem za mnou, nemám šanci uniknout. Přesto jsem se hnál po cestě, jak jsem mohl, a jen jsem zaslechl, že větvemi stromu kousek ode mě zachrastil další šíp. Každý den je všední, až jednou začne být zajímavý, pomyslel jsem si. Mí pronásledovatelé mě nemohli mezi tmavými kmeny a hustým křovím vidět, ale předpokládali, že běžím za Willibaldem, a tak se drželi cesty. Já jsem se zatím skrčil v podrostu, ukrytý za lesklými listy cesmíny a pod tmavým pláštěm, který jsem si přetáhl přes světlé vlasy a obličej. Pronásledovatelé mě minuli, aniž o mě někdo z nich zavadil pohledem. Vpředu se hnali oba muži s luky.

Nechal jsem je proběhnout kus přede mě a pak jsem vyrazil za nimi. Zaslechl jsem, jak spolu mluví, když mě míjeli, a tak jsem poznal, že to

jsou Sasové, podle přízvuku zřejmě z Mercie. Lupiči, usoudil jsem. Nedalekým hlubokým lesem procházela římská cesta, kolem níž se potloukali muži bez pána a přepadávali pocestné. Ti se proti nim snažili chránit tak, že se sdružovali do větších skupin. Dvakrát jsem proti těmhle banditům vytáhl se svými bojovníky a myslel jsem, že je to stačilo přesvědčit, aby si hledali obživu někde dál od mých pozemků. Ale kdo jiný by to mohl být? Přesto mi něco říkalo, že tahle banda nejsou žádní obyčejní pobudové a že jim jde o něco víc než o lup. Náhle jsem ucítil, že se mi zježily chlupy na krku.

Opatrně jsem se přiblížil k okraji lesa a uviděl jsem je vedle ovčákovy chatrče, která vypadala spíš jako pahorek porostlý trávou. Ovčák si ji postavil z větví pokrytých drny s otvorem pro kouř uprostřed. Jeho jsem však nikde neviděl, ale Willibalda už ozbrojenci chytili, i když mu zatím nijak neublížili. Patrně ho od toho uchránil jeho kněžský šat. Jeden z mužů ho držel, zatímco ostatní se dívali k lesu a zřejmě vyhlíželi mě.

Náhle odněkud zleva vyrazili oba ovčáčtí psi a se zuřivým štěkotem se hnali k cizím ozbrojencům. Doběhli k nim a začali kolem nich kroužit, vyrážet proti nim a chňapat, ale když se po nich některý z mužů rozehnal, vždy se jim podařilo uskočit zpátky. Meč měl pouze jediný bandita, ale máchl jím proti feně tak neobratně, že ji minul o délku paže. Jeden z obou lučištníků nasadil šíp na tětivu, natáhl luk, jenže pak se náhle zvrátil dozadu, jako by ho zasáhlo neviditelné kladivo, a roztáhl se v trávě. Šíp vyletěl k obloze a skončil v lese kdesi za mnou. Psi na bandity stále doráželi, cenili zuby a vrčeli. Padlý lučištník se snažil vstát, ale nešlo to. Zdálo se, že ostatní to vylekalo.

Druhý lučištník pozvedl luk, ale i on se vzápětí zapotácel, pustil zbraň a chytil se rukama za obličej a já jsem uviděl, že se mu mezi prsty vyřinula krev jasně červená jako bobule cesmíny. Muž stál předkloněný bolestí a stále si držel obličej v dlaních.

Psi štěkali a pak se rozběhli zpátky k lesu. Déšť se sněhem ještě zhoustl a hlasitě šustil v holých větvích. Dva z mužů vykročili směrem k ovčákově chatrči, ale jejich vůdce je zavolal zpátky. Byl mladší než ostatní a zdálo se, že pochází z bohatších poměrů, nebo aspoň z méně chudých. Měl protáhlý obličej, ostrý pohled a krátký světlý vous a na sobě kožený

kabátec poznamenaný několika šrámy. Pod ním jsem však zahlédl drátěnou košili, takže byl buď bojovník, nebo tu zbroj někde ukradl. „Pane Uhtrede!“ zavolal.

Neodpověděl jsem. Byl jsem dobře ukrytý, aspoň pro tuto chvíli, ale věděl jsem, že pokud začnou lesík prohledávat, budu muset někam jít. Netušil jsem, co ty dva lučištníky zasáhlo, ale ať to bylo, co bylo, ostatní to viditelně znervóznilo. Uvažoval jsem, co asi. Že by bohové? Nebo možná křesťanský svatý? Alnoth měl dobrý důvod nenávidět psance, když ho zabili. Teď už jsem však nepochyboval, že tyhle muže někdo poslal, aby zabili mě. To pro mě nebylo nic překvapujícího, protože v té době jsem měl spoustu nepřátel. Mám je pořád, i když dnes žiju za nejpevnější palisádou v severní Anglii, ale v tom dávném čase, v zimě roku 898, ještě žádná Anglie nebyla. Byly Northumbrie, Východní Anglie, Mercie a Wessex. Těm prvním dvěma vládli Dánové, Wessex byl saský a Mercie zčásti saská a zčásti dánská. A já jsem byl jako Mercie, protože jsem původem Sas, ale vychovali mě Dánové, takže dodnes uctívám dánské bohy. Osud mi však přisoudil, abych se stal štítem křesťanských Sasů proti neustálým hrozbám pohanských severanů, a mou smrt si tedy mohla přát spousta Dánů. Na druhou stranu jsem si nedovedl představit žádného, který by najal hordu mercijských psanců, aby mě přepadli a zabili. Ale bylo i dost Sasů, kteří by mě rádi viděli mrtvého. Třeba můj bratranec Æthelred, mercijský velmož, by byl za mou smrt ochotný dobře zaplatit, ale ten by jistě poslal bojovníky, ne bandity. Přesto se mi zdálo nejpravděpodobnější, že za tím stojí on. Jeho ženou byla Alfredova dcera Æthelflaed, jenže já jsem nasadil na Æthelredovu hlavu parohy, a tak bych se nedivil, kdyby za to na mě na oplátku poslal třináct najatých vrahů.

„Pane Uhtrede!“ zavolal znovu mladík, ale jedinou odpovědí mu bylo náhlé bečení ovcí.

Ovce se hrnuly po cestě nízkým lesem a za nimi dva psi, kteří jim chňapali po nohou a se štěkotem je hnali směrem k třinácti mužům. Jakmile se k nim ovce dostaly, psi se rozběhli kolem nich a dál po nich chňapali a drželi je v sevřeném kruhu kolem banditů. V tu chvíli jsem se už neubránil smíchu. Byl jsem Uhtred z Bebbanburgu, muž, který

zabil na břehu moře Ubbu Lothbroksona a na hlavu porazil Haestenovo vojsko u Beamfleotu, ale v to chladné nedělní ráno se ukázal nejlepším válečníkem ovčák. Stádo ovcí se tlačilo kolem najatých psanců tak, že se mohli stěží pohnout. Psi štěkali jako pomínutí, ovce bečely a třináct mužů stálo v zoufalé bezmoci.

Vyšel jsem z lesa. „Chtěl jsi mi něco?“ houkl jsem na jejich vůdce.

Mladík se pokusil prodrat ke mně, ale ovce mu to nedovolily. Kopal do nich, pak po nich sekl mečem, ale čím víc s nimi bojoval, tím větší paniku ve stádu vyvolával a po celou tu dobu psi dál sháněli ovce do středu a drželi je v těsném kruhu. Mladík klel a potom chytil Willibalda. „Vysvobod' nás, nebo ho zabiju!“ zavolal na mě.

„Je to křesťan, tak proč bych se měl starat, co s ním uděláte?“ odpověděl jsem a zvedl jsem Thorovo kladivo, které jsem měl pověšené na krku, na znamení, že já křesťan nejsem.

Willibald na mě užasle zíral, pak se prudce otočil, protože jeden z mužů zařval bolestí. A tentokrát jsem uviděl, co to způsobilo. Žádní bohové ani vraždící svatý, ale ovčák, který vyšel z lesa a držel prak. Vytáhl z mošny kámen, vložil ho do kožené kapsy praku a znovu jím zatočil nad hlavou. Ozval se vířivý zvuk, pak ovčák jeden řemínek pustil a do skupiny uvězněných mužů letěl další kámen.

Obrátili se pryč v naprosté panice a já jsem dal ovčákovi znamení, aby je nechal. Ostrým hvizdem psy odvolal a muži i ovce se rozprchli. Muži utíkali, až na prvního lučištníka, který zůstal ležet na zemi omráčený kamenem, který ho trefil do hlavy. Mladík, statečnější než ostatní, vykročil proti mně, zřejmě v domněnku, že mu ostatní pomůžou, ale pak si uvědomil, že zůstal sám. Zatvářil se zděšeně, otočil se a zřejmě chtěl taky utéct, jenže v tu chvíli po něm skočila fena a zahryzla se mu do pravé paže. Mladík vykřikl a zoufale se snažil psa setřást, ale to už se na něj vrhl i druhý pes. Mladík stále křičel a přestal, až když jsem ho vzal plochou stranou čepele meče přes hlavu. „Můžeš psy odvolat!“ houkl jsem na ovčáka.

První lučištník byl pořád živý, ale vlasy nad pravým uchem měl samou krev. Kopl jsem ho do žeber, a přestože byl v bezvědomí, zasténal. Dal jsem jeho vak s šípy a luk ovčákovi. „Jak se jmenuješ?“ zeptal jsem se ho.

„Egbert, pane,“ odpověděl ovčák.

„Jsi teď boháč, Egberte,“ řekl jsem a přál jsem si, aby to byla pravda. Dobře bych Egberta za tuhle ranní práci odměnil, ale já už jsem nebyl bohatý. Všechny peníze jsem vydal za muže, zbroj a zbraně, kterých bylo třeba k porážce Haestena, a v tu zimu jsem byl chudý jako kostelní myš.

Ostatní psanci utíkali zpátky k severu a po chvíli zmizeli v lese. Willibald se chvěl, až mu cvakaly zuby. „Dostali zapláceno, aby tě zabili, pane,“ řekl jektavým hlasem.

Sklonil jsem se nad lučištníkem. Ovčákův kámen mu prorazil lebku a ve zkrvavených vlasech bylo vidět kousek kosti. Jeden z ovčákových psů se přiblížil a raněného očichával. Pohladil jsem ho po hřbetě. „Dobří psi,“ řekl jsem Egbertovi.

„Zabijáci vlků, pane,“ zamumlal. „Ale tohle je lepší,“ dodal.

„Ano,“ přikývl jsem, „zvláště když to s tím tak umíš.“ To bylo ještě mírně řečeno, neboť v jeho rukou to byla smrtící zbraň.

„Cvičím s prakem už pětadvacet let, pane. Ten platí na vlky nejlíp.“

„Takže dostali zapláceno, aby mě zabili?“ zeptal jsem se Willibalda.

„Ano, takhle to říkali.“

„Běž tam a trochu se zahřej,“ ukázal jsem k ovčákově chatrči a obrátil jsem se k mladíkovi, kterého střežil větší ze psů. „Jak se jmenuješ?“

Chvilí váhal, ale pak neochotně odpověděl. „Wærfurth, pane.“

„A kdo ti zaplatil, abys mě zabil?“

„Nevím, pane.“

Zdálo se, že to skutečně neví. Přišel se svými kumpány odněkud od Tofeceasteru, osady ležící kousek odtud na sever, a pověděl mi, že mu jakýsi muž slíbil zaplatit ve stříbře tolik, kolik vážím, když mě sprovodí ze světa. Řekl mu, aby to udělal v neděli ráno, a musel tedy vědět, že muži z mé družiny budou v tu dobu v kostele. Wærfurth si pak najal dvanáct pobudů a vydal se s nimi sem. Zřejmě si byl vědom, že to bude riskantní, neboť znal mou pověst, ale odolat lákadlu tak obrovské odměny nedokázal. „Co ten muž byl, Dán, nebo Sas?“ zeptal jsem se.

„Sas, pane.“

„A říkáš, že ho neznáš?“

„Neznám, pane.“

Ještě jsem ho vyslychal dál, ale už jsem z něj nedostal víc, než že ten, kdo ho najal, byl hubený, měl holou hlavu a jenom jedno oko. To mi samozřejmě nic neřeklo. Jednookých a holohlavých běhá po světě spousta. Když jsem tedy poznal, že se od mladíka nic víc nedozvím, dal jsem ho spolu s raněným lučištníkem pověsit.

A pak mi Willibald ukázal kouzelnou rybu.

Před mou síní na mě čekala deputace. Z Alfredova sídelního města Wintanceasteru přijelo šestnáct mužů, z nichž čtyři byli kněží: dva, podobně jako Willibald, z Wessexu a další dva Merciané, kteří se zřejmě usadili ve Východní Anglii. Oba Merciany jsem znal, i když to bylo už dávno, co jsem s nimi přišel naposledy do styku, takže jsem je v první chvíli nepoznal. Dvojčata Ceolnoth a Ceolberht se mnou byla někdy před třiceti lety jako rukojmí v Mercii. Tehdy jsme se ještě coby děti ocitli v zajetí Dánů, a zatímco já jsem byl za tenhle osud vděčný, dvojčata ho nenáviděla. Dnes mohlo být oběma kolem čtyřiceti, měli kulaté tváře, zakulacené postavy a šedivějící vousy. „Sledujeme tvou cestu,“ řekl jeden z nich.

„S obdivem,“ dodal druhý. Tehdy, když byli ještě děti, jsem je nedovedl rozlišit, a nedokázal jsem to ani dnes. A stejně jako tenkrát měli i dnes ve zvyku dokončovat větu, kterou ten druhý začal.

„I když ne s nadšením,“ připojil první.

„Ale s obdivem,“ potvrdil druhý.

„Ne s nadšením?“ opakoval jsem nepřítliš přívětivě.

„Je známo, že Alfred je zklamaný...“

„... že se straníš naší víry, ale...“

„... přesto se za tebe každý den modlíme.“

Druzí dva kněží, oba Západosasové, byli Alfredovi muži, kteří mu pomáhali sestavovat jeho zákoník, a ukázalo se, že mi přijeli radit. Zbývajících jedenáct mužů, pět z Východní Anglie a šest z Wessexu, byli bojovníci, kteří dělali kněžím ozbrojený doprovod.

A přivezli kouzelnou rybu.

„Pro krále Eohrika,“ řekl Ceolnoth nebo Ceolberht.

„S přáním, aby bylo upevněno spojení s Wessexem,“ dokončil druhý.

„A s Mercii!“

„S křesťanskými královstvími, abys rozuměl.“

„Takže král Alfred a král Edward posílají dar pro krále Eohrika,“ přidal se Willibald.

„Alfred je tedy pořád naživu?“ zeptal jsem se.

„Díky Bohu ano,“ přikývl Willibald, „i když je churavý.“

„Spíš blízko smrti,“ dodal jeden ze západosaských kněží.

„Alfred byl blízko smrti už od narození a umíral, kdykoliv jsem ho viděl,“ poznamenal jsem. „Bude žít ještě deset let.“

„Modlím se, abys měl pravdu,“ řekl Willibald a udělal znamení kříže.

„Ale je mu padesát a slábne každým dnem. Opravdu umírá.“

„A proto usiluje o spojenectví s Eohrikem,“ pokračoval západosaský kněz, „a proto tě pan Edward žádá o laskavost.“

„Král Edward,“ opravil ho Willibald.

„Tak kdo mě žádá o laskavost, král Wessexu Alfred, nebo král Centu Edward?“ zeptal jsem se.

„Edward,“ řekl Willibald.

„Eohric,“ prohlásili svorně Ceolnoth a Ceolberht.

„Alfred,“ doplnil západosaský kněz.

„Všichni dohromady,“ shrnul Willibald. „Je to důležité pro všechny, pane.“

Zkrátka Edward a Alfred chtěli, abych se rozjel za králem Eohrikem do Východní Anglie. Eohric byl Dán, který se však obrátil na křesťanství, a nyní poslal kněžská dvojčata za Alfredem s návrhem ustavit mezi křesťanskými částmi Británie velkou alianci. „Král Eohric navrhuje, že bys tu alianci měl sjednat ty,“ řekl Ceolnoth nebo Ceolberht.

„Za pomoci našich rad,“ dodal rychle jeden ze západosaských kněží.

„Proč já?“ zeptal jsem se dvojčat.

„Kdo jiný zná Mercii a Wessex tak jako ty?“ odpověděl za ně Willibald.

„Takových je spousta,“ namítl jsem.

„Ale když se postavíš do čela ty, půjdou ostatní za tebou,“ řekl Willibald.

Seděli jsme u stolu, na kterém byla mísa s hustou polévkou z masa a zeleniny, chléb, sýr, jablka a samozřejmě pivo. V krbu uprostřed míst-

nosti plápolal ohen a plameny vrhaly mihotavé světlo na trámy zčernalé kouřem. Ovčák měl pravdu. Během dne se změnil déšť se sněhem v sních a občas zalétly sněhové vločky kouřovým otvorem ve střeše dovnitř. Na stromě kus za palisádou viseli na holé větvi jilmu Wærfurth a jeho lučištník a na jejich tělech už začínali hodovat hladoví ptáci. Většina mých mužů byla s námi v síni a poslouchali náš rozhovor. „Zvláštní doba na sjednávání dohod, nezdá se vám?“ poznamenal jsem.

„Alfredovi už nezbyvá moc času a on si tu alianci velmi přeje, pane,“ řekl Willibald. „Kdyby se všichni křesťané v Británii spojili, byl by wessexský královský trůn bezpečnější, až na něj usedne Edward.“

To dávalo smysl, ale já jsem uvažoval, proč si tu alianci přeje Eohric, který, pokud mi bylo známo, si udržoval výhodné postavení mezi Sasy a Dány. A přesto se nyní zdálo, že stojí o spojenectví s křesťanskými Sasy.

„To kvůli Cnutovi Ranulfsonovi,“ vysvětlilo mi jedno z dvojčat, když jsem se na to zeptal.

„Přivedl své muže na jih,“ doplnil druhý.

„Vím. Na území Sigurda Thorrrsona,“ řekl jsem. „Poslal jsem o tom zprávu Alfredovi. A Eohric se Cnuta a Sigurda bojí, že?“

„Ano,“ přikývl Ceolnoth nebo Ceolberht.

„Teď na něj ti dva nezaútočí,“ prohlásil jsem. „Na jaře možná, ale teď ne.“ Cnut a Sigurd byli Dánové z Northumbrie a jako všichni severané snili o tom, že jednou ovládnou veškerá území, na nichž se mluví anglicky. Snažili se o to znovu a znovu a stále se jim to nedařilo, přesto se nevyhnutelně schylovalo k dalšímu pokusu, neboť srdce Wessexu, tato velká bašta saského křesťanstva, sláblo. Alfred umíral a zdálo se víc než jasné, že jeho smrt přivede do Mercie a Wessexu pohanské meče, které budou pálit a plnit. „Ale proč by měli Cnut a Sigurd útočit na Eohrika?“ zeptal jsem se. „Chtějí přece Mercii a Wessex, ne Východní Anglii.“

„Chtějí všechno,“ odpověděl Ceolnoth nebo Ceolberht.

„A pokud se jim nedokážeme ubránit, zanikne v Británii pravá víra,“ dodal starší z obou západosaských kněží.

„Proto tě naléhavě žádáme, abys to spojenectví pomohl sjednat,“ řekl Willibald.

„O Vánocích,“ dodalo jedno z dvojčat.

„A Alfred posílá Eohrikovi dar,“ pokračoval Willibald nadšeně.
„Alfred a Edward. A jsou velmi štědrí, pane.“

Dar byl ve stříbrné skřínce posázené drahokamy, na jejímž víku se skvěla postava Krista se zvednutými pažemi a kolem nápis Edward *mecheht Gewyrčan*. Znamenalo to, že relikviář dal zhotovit Edward, nebo ho spíš poručil zhotovit jeho otec a pak připsal svou štedrost synovi. Willibald zvedl s úctou víko a odhalil vnitřek vyložený červeným plátnem. Na malém polštářku velikosti mužské dlaně, který těsně přiléhal k stěnám skříňky, ležela rybí kostřička. Až na hlavu celá, takže dlouhá páteř s hřebenem žeber na každé straně. „Podívej se,“ vydechl Willibald, jako by se bál, že by mohl příliš hlasitými slovy kosti poškodit.

„Kostra sledě? To je ten Alfredův dar?“ pohlédl jsem zmateně na Willibalda.

Kněží kolem se pokřičovali.

„Kolik rybích kostí ještě chceš?“ zeptal jsem se a obrátil se k Finanovi, svému nejbližšímu příteli a veliteli mých mužů. „Mrtvých ryb můžeme opatřit víc než dost, ne?“

„Plnou kád', pane,“ odpověděl Finan.

„Pane Uhtrede!“ ozval se Willibald, jako obvykle mým posměchem popuzený. „Tahle ryba,“ ukázal chvějícím se prstem na kostru, „je jednou ze dvou, jimiž náš Pán nasýtil pět tisíc lidí!“

„To ta druhá musela být pořádně velká,“ poznamenal jsem. „Co to bylo? Velryba?“

Starší ze západosaských kněží se na mě zamračil. „Zrazoval jsem krále Edwarda od toho, aby tím úkolem pověřil tebe,“ řekl. „Radil jsem mu, aby poslal nějakého křesťana.“

„Tak to udělejte, pošlete s tím někoho jiného,“ opáčil jsem. „Radši bych strávil Yule tady doma.“

„Ale on si přeje, abys to byl ty,“ řekl kněz ostře.

„A taky Alfred si to přeje,“ přidal se Willibald a usmál se. „Myslí si, že z tebe bude mít Eohric strach.“

„A proč chce, aby ze mě měl Eohric strach?“ zeptal jsem se. „Jde přece o spojenectví, ne?“

„Král Eohric umožňuje svým lodím, aby okrádaly naše obchodníky,

a musí zaplatit reparace, než mu slíbíme ochranu,“ odpověděl kněz. „A král Alfred věří, že ty ho o tom dokážeš přesvědčit.“

Chvilí jsem uvažoval. „Dobrá, ale možná nevyjedeme dřív než za deset dní,“ řekl jsem a změřil jsem si všechny kněží nevlídným pohledem. „Takže vás budu muset celou tu dobu živit?“

„Ano, pane,“ odpověděl Willibald s úsměvem.

Osudy lidí se ubírají podivnými cestami. Odvrhl jsem křesťanskou víru a dal jsem přednost dánským bohům, ale miloval jsem Alfredovu dceru Æthelflaed, která byla křesťanka. To však znamenalo, že jsem nesl svůj meč na straně kříže.

A proto se zdálo, že strávím Yule ve Východní Anglii.

Osferth přivedl do Bucingahammu dalších dvacet mých bojovníků. Povolal jsem je, protože jsem chtěl, aby mě do Východní Anglie doprovodil velký oddíl. Král Eohric zřejmě byl pro dohodu o spojenectví, když ji sám navrhl, ale přesto se takové věci lépe vyjednávají z pozice síly a já jsem byl rozhodnutý odjet do Východní Anglie s doprovodem, který by mi ji zajistil. Osferth do té doby se svým oddílem obhlížel Ceaster, římský tábor na vzdálené severozápadní hranici Mercie, do něhož se uchýlil Haesten po porážce svého vojska u Beamfleotu. Osferth mě pozdravil s vážnou tváří, jak bylo jeho zvykem. Jen zřídka-kdy se usmál a jeho obvyklý výraz jako by naznačoval nesouhlas s čím-koli, co viděl. Přesto si myslím, že se v mých službách cítil dobře. Jeho otcem byl Alfred, který ho zplodil se služkou ještě předtím, než objevil pochybné štěstí v poslušnosti křesťanských příkázání. Alfred chtěl, aby se jeho bastard stal knězem, ale Osferth se rozhodl jinak a dal se na dráhu bojovníka. Byla to podivná volba, protože nebyl dychtivý do boje a netoužil získávat slávu v krutých okamžicích, kdy hněv ve spojení s mečem potlačuje rozum. Přesto dokázal vnést do boje otcovy kvality. Byl vážný, přemýšlivý a metodický. Tam, kde jsme já a Finan mnohdy jednali prudce a unáhleně, využíval Osferth chytrosti, a to není ani u bojovníka vlastnost k zahození.

„Haesten si pořád ještě líže rány,“ řekl mi.

„Měli jsme ho zabít, aby už od něj byl pokoj,“ zabručel jsem. Haesten

se po porážce u Beamfleotu, kde jsem zničil jeho vojsko i lodě, stáhl do Ceasteru. Instinkt mi tehdy říkal, abych ho pronásledoval a jednou provždy s ním skoncoval, ale Alfred chtěl mít svou družinu zpátky ve Wessexu a já sám jsem neměl dost mužů na obléhání římské pevnosti v Ceasteru, a tak se Haesten stále držel naživu. Sledovali jsme ho a hledali jsme důkaz, že verbuje další muže. Osferth však soudil, že Haesten spíš slábne než sílí.

„Bude muset spolknout svou pýchu a přísahat věrnost někomu jinému,“ prohlásil.

„Sigurdovi nebo Cnutovi,“ dodal jsem. Sigurd a Cnut platili v této době za nejsilnější Dány v Británii, i když ani jeden z nich nebyl král. Měli však půdu, bohatství, stáda dobytka a ovcí, stříbro, muže i ctižádost. „Proč by měli chtít Východní Anglii?“ uvažoval jsem nahlas.

„A proč by ji neměli chtít?“ opáčil Finan, můj nejbližší druh a přísežný muž, jemuž jsem v boji věřil nejvíc.

„Protože chtějí Wessex,“ řekl jsem.

„Chtějí celou Británii,“ mínil Finan.

„Čekají,“ prohlásil Osferth.

„Na co?“

„Na Alfredovu smrt.“ Osferth málokdy nazval Alfreda svým otcem. Zřejmě se i on za svůj původ styděl.

„A až k tomu dojde, nastane chaos,“ řekl Finan, jako by se toho nemohl dočkat.

„Edward bude dobrý král,“ ozval se káravým tónem Osferth.

„To si bude muset vybojovat,“ řekl jsem. „Dánové ho prověří.“

„A budeš bojovat v jeho službách?“ zeptal se Osferth.

„Mám Edwarda rád,“ odpověděl jsem vyhybavě. A byla to pravda. Litoval jsem ho, když byl ještě dítě, protože ho otec svěřil do nelítostné péče kněží, jejichž úkolem bylo udělat z něj dokonalého dědice jeho křesťanského království. Když jsem se s ním potom znovu setkal krátce před bojem u Beamfleotu, zdálo se mi, že z něj vyrostl důležitě se tvářící a nedůtklivý mladý muž, ale kupodivu se cítil mezi bojovníky dobře a jeho nabubřelost brzy zmizela. Tehdy u Beamfleotu také dobře bojoval a teď, pokud jsem měl věřit Willibaldovým řečem, se také naučil něco o hříchu.